

HISTÒRIA DE CATALUNYA

Tema XIII: Catalunya sola contra el món

Dijous, 20 de gener de 2011

Després de vint anys de guerres i el que és més greu, havent estat el camp de batalla, llur territori trepitjat per la soldadesca de tots els contendents i on cal afegir-hi anys de males collites, de fam i d'epidèmies, companyes inseparables de les guerres i com l'afegitó l'inseguretat total, especialment a la ruralia on s'aplega prop del 80 per cent dels quatre-cents mil habitants, el país corcat pel bandidatge i els pidolaires, encara així, encara hi havia l'esperit de treball per redreçar el país, a diferència de les terres de Castella que es despoblaven dels homes en capacitat productiva, els uns per anar a fer fortuna a les colònies, d'altres per cercar prestigi i botí a l'exèrcit i molts d'altres, veritables dròpols, cercant a la Cort de Madrid càrrecs o beneficis de la Corona amb l'intenció d'enriquir-se, mentre l'activitat econòmica se'n anava en orris amb la importació de tota mena de productes estrangers cap al mercat peninsular i les colònies, i mentre que als territoris de la corona d'Aragò se'ls prohibia el comerç amb aquestes colònies i calia pagar duana a l'entrada a Castella. La feblesa de la marina reial permetia un intens contraban, especialment els anglesos i holandesos. El Principat i el País Valencià conservaven encara un minvat tràfic marítim amb les illes de la mediterrània, Nàpols i alguns ports magrebins, encara que les rutes eren molt insegures i calgué en ocasions, armar les galeres mercants per defensar les costes.

Carles II, el darrer Habsburg.

El 17 de setembre de 1665 morí Felip IV deixant com a hereu al seu fill, Carles II, un pobre vailet, disminuït mental i malaltís, conseqüència de la continuada endogàmia de la casa d'Austria, car era fill de Felip IV i de la seva neboda, Mariana d'Austria. Havia nascut el 1661. La regent, donà el poder al seu confessor el jesuïta alemany Nithard. La desafortunada política interna i externa i l'ambició de Juan José de Àustria, el fill natural de Felip IV i de la famosa actriu dita "La Calderona", provocà intrigues i conflictes que agreujava la crisi de les relacions amb França. Per primer cop, el Principat passà d'un esperit secessionista respecte a Espanya a

d'altre, intervencionista, amb l'ànim d'influir en el govern del país. Per això donà suport a Juan José, que no fou honor a la confiança rebuda. La seva mort el 1679, evità llur descrèdit total.

Si bé al Tractat dels Pirineus hi havia la renúncia expressa de l'infanta Maria Teresa, muller de Lluís XIV als seus drets successoris, el rei francès, obsessionat com ho feren els seus predecessors i ho seran els futurs sobirans i presidents francesos, per aconseguir l'expansió de França des de la riba del Rin fins als Alps i els Pirineus, al·legant el retard del pagament de la dot, declarava la guerra (1667-68) i amb Holanda (1672-78)) de nou amb França (1689-97). L'entrada d'Anglaterra en guerra contra França, provocà l'oferta a la corona espanyola de tornar el Rosselló i la Cerdanya a canvi dels Països Baixos (L'actual Bèlgica), Luxemburg, Artois i Franc Comtat, territoris difícilment defensables i aïllats entre si. L'oferta fou rebutjada per la follia imperialista castellana i aquests territoris no trigarien en perdre's.

Catalunya tornava a ser camp de batalla, l'exèrcit castellà fou desfet amb facilitat i Barcelona obria les portes als francesos (1694) i el duc de Vendôme jurava les Constitucions incorporant el Principat a França.

Lluís XIV, el monarca que encarnà l'absolutisme monàrquic, el que, declarat major d'edat a la mort de Mazarí el 1661, digué. "L'Estat sóc jo", s'adonava que el malaltís Carles II moriria sense successió i acaronà l'idea de unir ambdós corones sota una mateixa dinastia i per afalagar aquest propòsit, el 1698, per la pau de Nimega, retornava el Principat i d'altres territoris ocupats mentre actius agents es movien a la Cort de Madrid per obtenir l'herència del rei moribund que si be havia testat a favor de Josep Ferran de Baviera, aquest morí el febrer de 1699. Restaven dos candidats: Felip d'Anjou, nét de Lluís XIV i de Maria Teresa d'Austria, pel cantó francès i Carles d'Austria, nét de Mariana, filla de Felip III. Carles era descendent per línia directa masculina de Ferran I, germà de Carles V.

Catalunya s'havia sentit traïda i befada un cop més per unes tropes, les castellanques, que més venien a gaudir-ne que no pas combatre. Foren nombroses les places en que la guarnició castellana les lliurà sense combatre, com passà a Palamós, en que una esquadra anglo-holandesa acudí a socórrer la població

assetjada i els calgué retirar-se car el comandant assetjat pels francesos es lliurà a l'enemic.

Altrament, un contingent de dos mil alemanys conduïts pel príncep Jordi d'Hesse-Darmstadt combatien al Principat contra els francesos colze a colze amb els miquelets catalans des de 1695 i s'havia guanyat l'afecte del país. Assetjada Barcelona, es mostrà entès, abnegat i coratjós i quan el virrei Velasco, guanyat pel partit francès i els generals castellans es mostraren disposats a capitular, els consellers i diputats pregaren al príncep que si restava a la ciutat amb les seves tropes, estaven disposats a lluitar fins el sacrifici de les seves vides. Signada la pau i tornant Catalunya al domini Habsburg, els barcelonins rebutjaren com a virrei al comte de Corzana que havia rendit la ciutat i la pressió dels consellers obtingueren de Madrid el nomenament del príncep de Darmstadt com a virrei.

El comportament castellà envers les agressions franceses, les tropes alemanyes que han lluitat amb coratge, respectant el paisanatge, esquadres angleses i holandeses han solcat la costa catalana com aliades contra França, el convenciment que el testament de Carles II era apòcrif o forçat a favor d'un príncep francès, la tradicional aliança de Castella amb França que substituï la rivalitat de Catalunya amb França, tot això empenyia a la lluita que els desenvoluparia davant la propera mort del darrer Habsburg espanyol.

Esclata la Guerra de Successió. Conflicte europeu.

Mort l'hereu designat el 1698, Josep Ferran de Baviera, era inevitable una veritable guerra europea car estava en joc l'equilibri europeu treballosament aconseguit amb la pau de Westfalia. Anglaterra, Holanda, l'Imperi i Savoia consideraven un perill l'unió dinàstica de les corones de França i d'Espanya mentre la candidatura de Carles, fill segon de l'emperador, deixava les coses igual que abans. El rei moribund, a l'igual que la reina, Mariana de Neuburg, es mostraven partidaris de continuar amb la branca austríaca dels Habsburg, França però, havia treballat molt bé pel seu candidat dins la Cort de Madrid i influí molt l'opinió del papa, Innocent XII, enemic de l'emperador -altra cop la nefasta aliança del papat amb França- aconsellava al rei que l'hereu legítim era Felip,

també el Consell de Castella. Quan el rei estava ja a tocar la mort, l'enviat del papa, el cardenal Portocarrero allunyà a tothom de la cambra del rei, incloent-hi la reina, amb el pretext de la confessió i restà sol amb el rei i aquest signava un testament en el que nomenava hereu a Felip d'Anjou. Era el 3 d'octubre de 1700. El 1 de novembre d'aquell any, moria Carles, esgotat, als 37 anys.

A l'antiga corona d'Aragó és sospitè que aquell testament s'havia obtingut en contra de la voluntat del rei i, en general, es mantingué a l'espera dels esdeveniments i això explica les reserves dels catalans envers Felip i aviat sorgiren els conflictes. Felip venia d'una Cort absolutista, on la voluntat del rei era la llei, és natural que trobés en els castellans, acostumats a l'obediència incondicional, les simpaties, els catalans però distaven molt d'aquesta actitud i la primera topada no trigà: el 23 de gener de 1701, Felip, a Irún estant, nomenava al cardenal Portocarrero comte de Palma i virrei de Catalunya. La Generalitat no acceptà el nomenament, car calia fer abans el jurament del sobirà a les Constitucions i Privilegis. Felip, imbuït de la concepció del poder absolut, no es guardà de vexar els sentiments dels catalans. Ja el president del consell de Castella havia dit: *“Déu ha destinat Felip per a ésser el rei més absolut de la Cristiandat, els seus súbdits no tenen ni el dret de plànyer-se sense el seu permís”*.

Lluís XIV que coneixia bé el tarannà dels catalans, havia aconsellat al seu nét que acudís prest a Catalunya per jurar les Constitucions i Felip s'apressà a seguir-lo. De pas per Saragossa, jurà els furs d'Aragó sense tenir-hi Corts. Si les hagué al Principat entre el 1701 i 1702, les primeres i úniques que tindrà. Els tres mesos que duraren, estigueren plenes d'incidents i topades, indignant als castellans i francesos no gens avesats a les llibertats dels súbdits.

Mentre, Anglaterra, Holanda, l'Imperi Alemany, Portugal i Savoia formaven la gran Aliança contra França i l'Espanya de Felip V. L'arxiduc Carles, arribava a Lisboa i dirigia un manifest als espanyols, tot seguit, un exèrcit de l'aliança desembarcava a Andalusia. A Catalunya, on el sentiment austriacista i antifrancès era fort, el virrei inicià una campanya de repressió contra aquells, empresonaments, expulsions, exilis, violació de domicilis i de correspondència, la negativa de la Diputació a la formació de dos

terços a la disposició del rei. Els sacerdots es negaven a esmentar el nom de Felip a les misses. Una esquadra aliada amb el príncep de Darmstadt a bord, arribà davant de Barcelona el 27 de maig de 1704 i després d'un breu bombardeig, es retirà al no haver aconseguit certes complicitats, alguns contingents catalans, partidaris de l'Arxiduc s'uniren a l'esquadra i el fet provocà un enduriment de la repressió. A la plana de Vic, s'agruparen un gran nombre de partidaris dels Àustria i resistiren les ordres del virrei fins que el maig de 1705, l'alçament a la Plana de Vic era un fet.

Guerra civil. Tractat de Gènova amb Anglaterra.

Per aquell temps, Antoni de Peguera i Aimerich i el doctor Domènec Perera, investits de plens poders per part de la noblesa, signaren amb Milford Crow, plenipotenciari de la reina Anna d'Anglaterra, una estreta aliança i amiatat entre el regne d'Anglaterra i l'il·lustre i preclar Principat de Catalunya. (20 de juny de 1705). Catalunya entrava de ple en el conflicte europeu i a la vegada en una guerra civil contra Castella, bolcada incondicionalment a favor del d'Anjou mentre el Principat ho feia a favor de Carles (III de Catalunya i Aragó).

De nou, la flota davant de Barcelona, el virrei Velasco capitulà davant l'exèrcit aliat al que s'havien unit molts catalans, ja el 14 de setembre, durant la presa de Barcelona, el príncep Jordi d'Hessen-Darmstadt que dirigí l'assalt a Montjuïc, morí a la batalla. La seva mort fou molt sentida car com a virrei de Catalunya i abans, com a defensor de Barcelona contra els francesos, s'havia guanyat l'afecte dels catalans. El seu triomf però, obrí les portes al nou rei, Carles III, que feia llur entrada triomfal el 7 de novembre de 1705, s'aplegaven les Corts -les darreres en la nostra història- i declaraven a la casa de França perpètuament exclosa i inhàbil per a la successió a Catalunya i als regnes de la monarquia d'Espanya.

Un any abans, el 3 d'agost de 1704, la esquadra anglo-holandesa de l'almirall Rooke s'apoderava de Gibraltar, on desembarcà un estol de catalans que prengueren la plaça. El lloc del desembarcament encara avui és coneix com "Catalans Bay".

Les Corts és celebraren del 5 de desembre fins al 31 de març de 1706. També València presa pel general Basset el 16 de desembre de 1705, es pronuncià per l'Arxiduc. Felip V amb tropes castellanés

i franceses intentà prendre Barcelona l'abril, fou però rebutjat amb l'ajut de la flota aliada. Un exèrcit anglo-portuguès obligà a Felip a abandonar Madrid on entrà l'Arxiduc el 2 de juliol, rebut amb hostilitat pel poble castellà. La contraofensiva borbònica obligà a Carles a retirar-se a València (setembre 1706 a març de 1707). El 25 d'abril d'aquest any, el duc de Berwick obtingué a Almansa una gran victòria deguda a la defecció de l'estol portuguès. Aquesta victòria determinà la caiguda del país Valencià i de l'Aragó en mans borbòniques i Felip, a continuació, abolí llurs Constitucions i privilegis. Davant la resistència de Xàtiva, ordenà cremar-la i sembrar-la de sal.

Els triomfs aliats a la frontera del nord i a Itàlia, debilitaven a França i en 1708, Lluís XIV estava disposat a fer les paus deixant sense ajut al seu nét. Les exigències aliades frustraren l'iniciativa fins i tot després de la desfeta francesa a Malplaquet, l'onze de setembre de 1709.

A la península, la reacció catalana envers els aliats forçaren a aquests a intensificar l'esforç militar. Les Balears i Sardenya s'afegien a l'aliança. El 27 de juliol de 1707 les tropes borbòniques amb Felip V, eren desfetes a Almenar (Segrià) i el 20 d'agost tornava a ser derrotat davant Saragossa. En aquesta ofensiva, destacaren grans generals, Eugeni de Savoia, Marlborough (el Mambrú de les rondalles), Stanhope i Starhemberg. Carles, tornava a ocupar Madrid, continuava l'hostilitat del poble madrileny i els borbònics, reforçats per reforços provinents de França, obligaven a una nova retirada. A Brihuega i Villaviciosa (9 i 10 de desembre de 1710), els aliats sofrien una seriosa derrota i mentre, els francesos des de el nord ocupaven Girona el 25 de gener de 1711. La fatiga de la guerra es feia palesa entre els aliats quan, un esdeveniment inesperat girà decisivament la sort de la contesa: el 17 d'abril de 1711, moria l'emperador Josep I, germà de Carles i aquest era proclamat nou emperador. Les potències aliades, que volien evitar l'unió de les corones de França i Espanya, no estaven disposades a permetre la reconstrucció de l'imperi de Carles V. Els esforços del nou emperador, Carles VI per a mantenir la gran aliança, no reeixiren, especialment quan els tòries anglesos, partidaris de la pau a qualsevol preu, acceptaren negociar amb Lluís XIV, que estava en situació desesperada: si be la posició de Felip V a la

península s'havia consolidat, a la frontera nord els francesos es trobaven en plena desfeta. Des de novembre de 1711 fins l'abril de 1713, es reuniren a Utrech (Holanda), per negociar la pau.

Carles marxà de Barcelona on deixà l'emperadriu com a penyora, el camí de la pau estava ja marcat. Carles VI, ja emperador, entrebancà sovint les negociacions amb el tema del "cas dels catalans". Els anglesos, malgrat els compromisos adquirits amb Catalunya, havien aconseguit gran part del que volien: Gibraltar i Menorca i la concessió dels denominats "navilis del permís" per comerciar amb les colònies americanes. Ja instal·lats a Menorca, els anglesos que havien signat les paus per separat amb Lluís XIV, es comprometeren únicament a evacuar de Catalunya l'emperadriu i els funcionaris imperials.

El tractat d'Utrech. El tractat de Rastadt.

El 14 de març de 1713, en compliment del tractat d'Utrech, es signà el pla d'evacuació de Catalunya. Les llibertats de Catalunya, Eivissa i Mallorca (Menorca estava en mans angleses), es deixaven a la conclusió de la pau i Anglaterra i Lluís XIV és comprometien a treballar perquè fossin respectades. El 19 de març, l'emperadriu i un nombrós estol d'austriacistes castellans i aragonesos l'acompanyaren i el 20, Starhemberg, darrer virrei de Catalunya jurava el càrrec amb instruccions precises per evacuar les forces austriacistes, inclús lliurant les places fortes a l'enemic, com passà amb Tarragona. L'actuació dels ambaixadors catalans a Utrech, La Haia i Londres no pogueren torçar el curs dels esdeveniments i la pau entre Espanya i Anglaterra és signava el 13 de juliol de 1713.

Poc s'imaginaven els combatents, filipistes o austriacistes, que aquest poble, abandonat, traït pels que, sense escrúpols i de forma vergonyosa no feia honor als seus pactes i promeses com era defensar les Constitucions i Privilegis qualsevulla que fos el resultat de la contesa, en comptes de sotmetre's a la voluntat del poderós, que volia fer taula rasa de llurs llibertats seculares, es disposava, en un esforç suprem, a salvar-les o sucumbir amb honor.

L'esforç final.

Davant la situació, es convocaren els Braços generals, una mena de Corts sense la presència del rei. Es decantaven envers la

submissió els Braços militar, per dos vots de diferència i el Braç eclesiàstic. El Braç popular es declarà per 78 vots contra 45 per la resistència. Era el 5 de juliol de 1713. El 9 de juliol, a les quatre de la matinada, al saló de Sant Jordi, els diputats i oïdors de la Generalitat declaraven conformar-se amb la resolució dels Braços, un cop el militar tornés a votar afirmativament i l'eclesiàstic, en virtut dels vots s'abstingué. A les sis del matí, amb el so dels timbals i trompetes, es feia una crida pels carrers i places comunicant al poble la resolució de defensar amb les armes les Constitucions del Principat.

No eren però, solament catalans els que anaven a participar en contra dels borbònics francesos i espanyols. Austriacistes castellans, com Joan de Lanuza, comte de Plasència, Antoni de Villarroel, generalíssim de la defensa de Barcelona, regiments aragonesos, especialment ribagorçans, tropes valencianes i mallorquines. De nou, apareixia la solidaritat de l'antiga corona d'Aragó.

Un darrer intent a prop de Felip V per arribar a un pacte, salvant les Constitucions, fracassà malgrat els consells de Lluís XIV de transigir. Felip es sentia ofès i calculava que amb un mínim de força sufocaria la darrera resistència. S'equivocava. Sense l'oposició aferrissada dels catalans, els furs de València i l'Aragó havien estat derogats sense contemplacions i assumides del tot a les lleis de Castella.

El duc de Pópuli, generalíssim de les forces combinades castellanques i franceses, aviat s'adonà que l'empresa no seria fàcil. El setge de Barcelona no fou eficaç fins que, signada la pau entre l'Imperi i França a Rastadt el 6 de març de 1714, Lluís XIV envià un gran exèrcit manat pel duc de Berwick, el millor general de l'època, convençut que sense aquesta ajuda el seu nét no podia triomfar.

Mentre arribaven els reforços, el duc de Pópuli descabdellava una campanya de terror provocant l'alçament de nombroses partides que encengueren la lluita per tot el Principat, com ocorregué amb l'incendi i matança de Sant Quintí de Mediona.

Francesc Bach de Roda, Francesc Peracolls de Malla, el Pagès de Peracolls, tots ells foren morts al patíbul, Ermengol Amill, Antoni Desvalls i de Vergès, marquès de Poal, mantenien la resistència a les comarques de l'interior mentre Cardona i Barcelona resistien. El

gener de 1714 el sometent català s'alçava al crit de "Via fora, lladres! I costà molt de temps i d'esforç per sufocar-lo mentre es nodrien les files dels guerrillers.

L'abril de 1714 hagueren converses de pau, l'emperador Carles no renunciava a la sobirania dels estats peninsulars i encoratjava als catalans a continuar la lluita, promentent-los assistència.

El 6 de juliol, amb l'arribada de Berwick, el setge s'endureix, el bloqueu marítim s'estreny i comencen els treballs de cavar trinxeres i mines per enfonsar les muralles. 35.000 infants i 5.000 de cavalleria formaven el setge, sense comptar l'exèrcit d'ocupació encarregat d'assegurar les línies. Els defensors de Barcelona eren 1485 infants, 380 de cavalleria i 3.500 de la Coronela, milícia ciutadana agrupada per gremis.

Del 12 al 14 d'agost, Berwick féu un intent per ocupar la ciutat. Els combats son violentíssims i malgrat els esvorancs fets a les muralles, especialment al baluard de Santa Clara, els borbònics reculen amb fortes pèrdues. Paral·lelament, el marquès de Poal, agrupa les partides de guerrillers de l'interior i planta cara a Talamanca, a l'exèrcit borbònic del comte de Montemar, entre el 13 i el 14 i malgrat l'inferioritat numèrica, els catalans obtenen una gran victòria insuficient però per trencar el cercle de ferro que envolta Barcelona.

Tota l'Europa de l'època seguia el procés amb ansietat. Causava impressió fins i tot en el camp enemic i Lluís XIV no s'estava d'aconsellar a Felip moderació. La mort de la reina Anna d'Anglaterra i l'accés a la corona anglesa de Jordi I de la casa alemanya d'Hannover, significat defensor de la causa de Catalunya, permetia suposar que Anglaterra, fent honor als seus compromisos vers el Principat, amb llurs bases a Menorca i Gibraltar, intervinguessin a favor dels catalans. Fins i tot Berwick en el seu informe a Lluís XIV escriu: "*Barcelona ha sostingut seixanta dies de trinxera oberta, però tampoc no s'ha vist gaire una més gran obstinació que la de la seva guarnició i els seus habitants*".

A l'interior, continuava la resistència: Cardona era la base d'operacions del marquès de Poal, del general Moragues i d'Ermengol Amill, caps destacats de les guerrilles antiborbòniques.

Seguint les ordres del rei Jordi, la flota anglesa de la mediterrània es concentrava al port de Maó, a punt per salpar cap a

Barcelona, era el 17 de setembre, quan Barcelona havia capitulat sis dies abans.

El 3 de setembre, oberts importants esvorancs a les muralles, Berwick intimà a la rendició: Casanova com cap civil i Villarroel cap militar, es decantaven per posar-hi fi al patiment mentre que l'opinió dels Braços era de continuar la resistència. Ambdós, encara que convençuts que era inútil l'esforç final, plegant-se a l'opinió majoritària continuaren amb empeny i coratge llurs tasques de comandament.

L'Onze de setembre de 1714.

A dos quarts de cinc de la matinada, vint mil assaltants escometien per les set bretxes obertes. Les pluges havien mullat la pólvora de les mines dels defensors i l'enemic no trobà obstacles fins assolir les muralles i la lluita als baluards i carrers de la ribera fou aferrissada, l'espetec de l'artilleria podia sentir-se fins i tot a Girona. Sortí Casanova amb l'estendard de Santa Eulàlia i les companyies de la Coronela, sastres, taverners, terrissaires i botiguers. Recuperaren el baluard de Jonqueres en un atac a la baioneta i assaltaren el de Sant Pere, on Casanova fou ferit. Villarroel que havia rebutjat als atacants al Born i el pla d'en Lull, caigué també ferit. Durant set hores, el combat fou violentíssim i els borbònics havien sofert més de set mil baixes, regiments d'elit, com el de la "Vieille marine" havien estat exterminats en combat. A les dos de la tarda, Villarroel, que tot i ferit continuava en el comandament, ordenà tocar a capitulació. Calia preservar la ciutat de la destrucció total i del saqueig quan ja una tercera part ja era destruïda i la resta molt danyada. Quatre mil habitants, un 15 per cent de la població, havien mort només el dia de l'assalt final, calia negociar i després de moltes hores, el dia 12 s'acordaren el terminis de la capitulació. Ja no podien salvar-se res dels Privilegis, pero si les conseqüències d'un saqueig i assegurar les vides dels civils. El dia 16, José Patiño, president de la Reial Junta es féu present a la Casa de la Ciutat i féu llegir el decret d'extinció del Consell de Cent i a continuació al Palau de la Diputació. En presència del President i dels oïdors, es llegí el decret de dissolució: *"Habiendo cesado por la entrada de las armas del Rey N.S.... me ha encargado que ordene y mande a los diputados y oïdores de cuentas del general de*

Cataluña, que arrimen todas las insignias, cesen totalmente, así ellos como sus subalternos, en el ejercicio de sus cargos, empleos y oficios y entreguen las llaves, libros y todo lo demás concerniente a dicha casa de la Diputación y sus dependencias...” L'Estat català autònom havia finit.

Ocupació de Catalunya.

Desarmades la Coronela i l'exèrcit regular català després de la capitulació de Cardona el 16 de setembre, l'exèrcit borbònic es disseminà per tot el Principat i desarmà a tots els habitants, incloent-hi els ganivets de cuina i els coltells. De manera sistemàtica, se'n derrocaren les defenses dels castells i torres de defensa i calia castigar també als oficials superiors que havien manat l'insurrecció com a càstig i advertiment. Es prescindí dels texts de les capitulacions. A excepció dels que pogueren escapollir-se, els que havien restat a Barcelona i Cardona foren arrestats i tancats al castell d'Alacant i després dispersats per tota la península. El general Moragues i els capitans Jaume Roca i Pau Macip foren ajusticiats després de patir tortures el 27 de març de 1715, executats com a vulgars criminals i fins i tot el cap de Moragues fou penjat en una gàbia de ferro dalt del portal de Mar fins l'any 1727.

D'altres oficials com el capità aragonès Dídac Nassarre que fugí de Cardona, reconegut però a Campo, fou portat a Saragossa on l'executaren.

Entre febrer i abril de 1715, foren empresonades més de 3.876 persones, entre elles 676 eclesiàstics, es decretà la confiscació dels béns dels que havien participat en la defensa i la construcció a càrrec de la ciutat i del país de una ciutadella projectada per Verboom que feia necessari l'enderroc de 900 cases del barri de la Ribera. Els propietaris no foren mai indemnitzats. La ciutadella es convertí, durant un segle i mig, en el símbol de l'opressió del centralisme borbònic. Su supressió del català en l'administració, en l'escola i fins i tot en la prèdica, l'introducció de clergues, i no cal dir, de bisbes castellans, la supressió de les universitats amb la creació de una única a Cervera, ben controlada pel poder central, suposen l'intent d'anorrear la personalitat de Catalunya, intentant convertir-la

en una “Nova Castella”. Aquest exemple serà reprès a partir de 1939, amb el triomf de les armes feixistes.

Imatges projectades:

- 13-01: *Carles II, el darrer Habsburg espanyol.*
- 13-02: *Manresa, el 1688, “l’avalot de les faves.”*
- 13-03: *Repressió dels camperols. “Avalot de les faves”. Manresa.*
- 13-04: *Maria Teresa d’Austria, esposa de Lluís XIV.*
- 13-05: *Felip, duc d’Anjou, futur Felip V.*
- 13-06: *L’Arxiduc Carles d’Habsburg, (Carles III a Catalunya, VI a Alemanya).*
- 13-07: *Mapa aliances europees, a la guerra de Successió.*
- 13-08: *Escenari guerra de Successió a Catalunya.*
- 13-09: *Setge i presa de Gibraltar, el 1704.*
- 13-10: *Ofensiva aliada de 1706.*
- 13-11: *Ofensiva borbònica de 1707*
- 13-12: *Batalla d’Almansa (1707).*
- 13-13: *James Fitz James, duc de Berwick.*
- 13-14: *Èxit i fracàs de l’ofensiva aliada de 1710.*
- 13-15: *Signatura del Tractat d’Utrecht en 1713.*
- 13-16: *Antoni de Villarroel i Pelàez, darrer Mariscal de Catalunya.*
- 13-17: *Situació del Principat el juny de 1713.*
- 13-18: *Castell de Cardona, darrer reducte austracista.*
- 13-19: *Cordó del bloqueig de Barcelona del 1713 al 1714.*
- 13-20: *Batalla de l’Onze de Setembre. Primera fase.*
- 13-21: *Batalla de l’Onze de Setembre. Segona fase.*
- 13-22: *Batalla de l’Onze de Setembre. Capitulació.*
- 13-23: *Gravat de J.Rigau de l’assalt de Barcelona l’Onze de Setembre.*
- 13-24: *Destrucció del barri de la Ribera. Restes sota l’antic Born.*